

Nr 1120

Av herr **Hedin m. fl.**, *angående toaletter på järnvägsvagnar och långfärdsbussar.*

(Lika lydande med motion nr 983 i Första kammaren)

Nedskräpning av naturen utgör ett stort problem som är svårt att komma till rätta med. I första hand bör medborgarna genom en effektiv upplysning och propaganda bli medvetna om vars och ens ansvar för att naturen inte förorenas på olika sätt. Men det finns också en form av nedsmutsning som för närvarande inte kan undvikas och som dessutom är av allvarlig karaktär, då den kan betecknas som hälsovådlig. Vi avser här toalettutsläpp på banvallarna från persontågen. Det är närmast ofattbart att det fortfarande får förekomma att sådant toalettavfall får släppas ut efter våra banvallar. Det sker bl. a. tätt intill bebyggelseområden, där man i övrigt har rigorösa bestämmelser för tillvaratagande och rening av avfall.

Speciellt allvarlig är frågan av den anledningen att man inte kan bortse från risken att vissa sjukdomar kan spridas på detta sätt t. ex. genom förmedling av insekter. Man har exempelvis uppmärksammat att dynt i kreatur sannolikt härstammat från toalettavfall på banvall, och risk föreligger också för att salmonella kan spridas. Sjukdomar hos djur kan i olika avseenden direkt beröra människan. Dynt hos kreatur kan t. ex. förorsaka bandmask.

Frågan berör också långfärdsbussar, även om man för dem i vissa fall kan tänka sig att stationära toaletter utnyttjas liksom för bilpassagerare i övrigt.

Problemet är alltså inte bara en vanlig nedsmutsningsfråga av estetisk karaktär utan har direkt hälsovådliga aspekter.

Vi är väl medvetna om att det är förenat med betydande kostnader och besvär att installera toaletter med lämplig teknisk utformning i våra järnvägsvagnar och att ordna med uppsamlingstankar eller anslutning till avlopps nät vid stationerna. Men vi anser ändock att det är ett oavvisligt krav att denna fråga snarast löses. I ett samhälle som vårt, där kraven på allmän hygien med rätta är höga och där såväl den enskilde som vårt näringsliv och våra kommuner belastas med betydande kostnader för avloppsrening, kan det inte vara rimligt att ett statligt monopolföretag som SJ får fortsätta med direkt utsläpp av toalettavfall.

Sedan ett par år tillbaka har vissa försök med kemiska toaletter gjorts inom SJ såväl i långfärdsbussar som i järnvägsvagnar. Härutöver torde utländska erfarenheter ha vunnits av olika system. Det torde därför vara möjligt att mycket snart påbörja en planmässig utbyggnad av lämpligt system för tillvaratagande av toalettavfall från järnvägsvagnar liksom från långfärdsbussar.

Med stöd av vad vi här anförut hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt Kungl. Maj:t att låta järnvägsstyrelsen framlägga förslag om en planmässig utbyggnad av arrangemang för tillvaratagande av toalettavfall från järnvägsvagnar och långfärdsbussar.

Stockholm den 28 januari 1970

Carl Eric Hedin (m)

Ingrid Sundberg (m)

Hans Wachtmeister (m)
